

Tantárgy neve: Üzemtan II. (MTOAG7054)	Kreditértéke: 2,0
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám a: 2,0 óra előadás és 1,0 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: -	
A számonkérés módja: <i>kollokvium (írásbeli)</i> Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10. félév	
Előtanulmányi feltételek: <i>Üzemtan I. sikeres teljesítése</i>	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerhessék a növénytermesztés, kertészeti és állattenyésztési ágazatoknak: 1. a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedését, 2. az egyes ágazatok nemzetközi és hazai gazdasági jelentőségét, 3. a termékpálya felépítését és jellemzőit, valamint szabályozását, 4. az ágazat üzemgazdasági jellemzőit és sajátosságait, 5. a termelés főbb munkafolyamatait és a munkaszervezésének sajátosságait, 6. az ágazatok termelési érték, termelési költség és jövedelem viszonyait Az oktatás a legfőbb ágazatokra szorítkozik (őszi búza, kukorica, napraforgó, őszi káposztarepce, alma, meggy, csemegekukorica, zöldborsó, paradicsom, paprika, szarvasmarha, sertés, baromfi), és célja, hogy a hallgatók ezen ágazatok tekintetében megismerjék és elsajátítsák azon alapvető ágazati sarokszámokat és gazdálkodási jellemzőket, melyekre mind a termelés gyakorlatában, mind az agrobiznisz más területein szükségük van a szakmai eligazodáshoz. A hallgatók a gyakorlatokon– komplex példafeladatokon keresztül (valós helyzeteket szimulálva) – megismerkednek az ágazati ökonomiai kalkulációk elkészítésének módszertanával (adatgyűjtés, adatfeldolgozás, értékelés-elemzés), az ehhez szükséges fogalmak értelmezésével és a gazdasági döntéshozatal mechanizmusával és sajátosságaival. 1. Követelményrendszer ismertetése. Az előadások és gyakorlatok tematikájának és tartalmának ismertetése és magyarázata. A mezőgazdasági piacok működési mechanizmusa. 2. Az állattenyésztés gazdasági jelentősége, sajátosságai, szerkezete és szerepe a nemzetgazdaságban 3. A szarvasmarha ágazat szervezése és ökonomiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága. 4. A sertés ágazat szervezése és ökonomiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága. 5. A baromfi ágazat szervezése és ökonomiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága. 6. A szántóföldi növénytermesztés gazdasági jelentősége, sajátosságai, szerkezete és szerepe a nemzetgazdaságban. 7. A gabonatermesztés (őszi búza és kukorica) üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága. 8. Az olajnövények (napraforgó, őszi káposztarepce) üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága 9. A kertészet gazdasági jelentősége, sajátosságai, szerkezete és szerepe a nemzetgazdaságban. 10. A gyümölcsstermelés (alma, meggy) üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága. 11. A szabadföldi és hajtattott zöldségtermelés üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága. 12. Az állattenyésztési ágazatok versenyképessége és az azt meghatározó fő tényezők 13. A növénytermesztési ágazatok versenyképessége és az azt meghatározó fő tényezők 14. A kertészeti ágazatok versenyképessége és az azt meghatározó fő tényezők	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező:

- Üzemtan I. (Szerk: Nábrádi A. – Pupos T. – Takácsné Gy. K.) Kiadó: Szaktudás Kiadó Ház. Budapest, 2008. ISBN 978-963-9736-90-0; ISBN 978-963-9736-92-4
- Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2

Ajánlott:

- Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Szűcs I.) Debreceni Egyetem AGTC. Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-64-5
- Sectorial Economy II. (Szerk.: Szűcs I.). Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2013. (Elektronikus tananyag)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a mezőgazdasági termelést megalapozó élelmiszerlánc-biztonsági gazdálkodási és gazdasági alapfogalmakat.
- Birtokában van mindannak az ismeretnek, amely képessé teszi szabatos szakmai kommunikációra, a mezőgazdasági termelésben való közvetlen részvételre, annak támogatására, továbbá K+F+I projektek gyakorlati megvalósításában való aktív – operatív – szereplésre.

b) képességei

- Képes családi gazdaságot alapítani és vezetni.
- Képes a mezőgazdasági termelés folyamatában fellépő rutinszerű problémák felismerésére és annak megszüntetésére.
- Mezőgazdasági vállalkozások középvezetőjeként rendelkezik megfelelő kooperációs képességgel, melynek révén a szakmai utasításokat egyértelműen tudja értelmezni, és közvetíteni a beosztottjai felé.

c) attitűdje:

- Szakmai kérdésekhez konstruktívan áll hozzá.
- A mezőgazdasági mérnök munkája során önállóan végzi feladatait.
- Önállóan tervezi meg életpályáját.

d) autonómiája és felelőssége:

- A feladatai ellátása során fellépő döntéseiért saját és a rábízott munkaerő munkájáért felelősséget vállal.
- Szakmai kommunikációjában felelősen képviseli szakmai meggyőződését.
- Véleményét önállóan, szakmailag megalapozottan és felelőssége tudatában fogalmazza meg.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Apáti Ferenc, egyetemi docens, habil, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Kovács Evelin, PhD hallgató

Dorogi Dóra Anikó, PhD hallgató

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):

A tanórák folyamán folyamatosan ellenőrzésre kerül a hallgatók tudásszintje, és a megelőző órák tananyagának elsajátítása. Félévközi számonkérés nincs.

Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):

A hallgatók a vizsgaidőszakban írásbeli kollokvium keretében adnak számot a tudásukról. Az írásbeli vizsgadolgozat tematikája a következő:

Igaz-hamis kérdések és reláció-vizsgálatok

Feleletválasztós kérdések

Esszé kérdések

Gyakorlati számítási feladatok

A szorgalmi időszak végén egy alkalommal lehetőség van elővizsga megírására, mellyel megajánlott jegy szerezhető.

Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):

Az aláírás megszerzésének feltétele az órák – tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti – látogatása.

Vizsgakérdések, tételsor:

1. A mezőgazdasági piacok működési mechanizmusa.
2. Az állattenyésztés gazdasági jelentősége, sajátosságai, szerkezete és szerepe a nemzetgazdaságban
3. A szarvasmarha ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői
4. A szarvasmarha ágazat költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
5. A sertés ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői
6. A sertés ágazat költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
7. A baromfi ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői,
8. A baromfi ágazat költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
9. A szántóföldi növénytermesztés gazdasági jelentősége, sajátosságai, szerkezete és szerepe a nemzetgazdaságban.
10. A gabonatermesztés (őszi búza és kukorica) üzemgazdasági jellemzői,
11. A gabonatermesztés költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
12. Az olajnövények (napraforgó, őszi káposztarepce) üzemgazdasági jellemzői
13. Az olajnövények költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága
14. A kertészet gazdasági jelentősége, sajátosságai, szerkezete és szerepe a nemzetgazdaságban.
15. A gyümölcstermelés (alma, meggy) üzemgazdasági jellemzői,
16. A gyümölcstermesztés költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
17. A szabadföldi és hajtattott zöldségtermelés üzemgazdasági jellemzői,
18. A szabadföldi és hajtattott zöldségtermelés költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
19. Az állattenyésztési ágazatok versenyképessége és az azt meghatározó fő tényezők
20. A növénytermesztési ágazatok versenyképessége és az azt meghatározó fő tényezők
21. A kertészeti ágazatok versenyképessége és az azt meghatározó fő tényezők